

Quickscan flora en fauna

Jonkheer Mr. Dr. H.A. van Karnebeeklaan te Eesveen

Quickscan flora en fauna

Jonkheer Mr. Dr. H.A. van Karnebeeklaan te Eesveen

Definitief

Opdrachtgever

[Redacted]

p.a. [Redacted]
Van Karnebeeklaan 7a
8347 WB EESVEEN

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Brink 4a
7981 BZ Diever
Tel: [Redacted]
Fax: [Redacted]
[Redacted]

www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6557

Datum: 4-12-2013

Projectleider: [Redacted]

Opgesteld: [Redacted]

Gecontroleerd: [Redacted]

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorgestane ontwikkeling	7
3	NATUURWETGEVING.....	9
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	9
3.2	Rode lijst	11
4	METHODE.....	13
4.1	Bureauonderzoek.....	13
4.2	Terreinbezoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN	15
5.1	Planten.....	15
5.2	Zoogdieren.....	15
5.3	Vogels	18
5.4	Amfibieën en reptielen	19
5.5	Vissen	20
5.6	Beschermde soorten ongewervelden	20
6	CONCLUSIE EN VERVOLG	21
6.1	Licht beschermde soorten	21
6.2	Rekening houden met vogels	21
6.3	Zorgplicht	22
6.4	Aanbeveling	22
6.5	Geldigheid onderzoek	22
	LITERATUURLIJST.....	24

Abbeelding 1: Ligging plangebied (bron topografische kaart: Kadaster, Emmen, 2011)

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Binnen het plangebied aan de H.A. van Karnebeeklaan 7a te Eesveen wordt een bollenschuur gesloopt. In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden dat de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en dat er geen belemmeringen bestaan vanuit de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de huidige situatie en de voorgestane ontwikkeling. Op basis van deze informatie is voorliggende toets uitgevoerd. Hoofdstuk 3 geeft een beknopte beschrijving van de natuurwetgeving en –beleid. De gehanteerde methodiek is beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten verwacht worden, wat de effecten van de ontwikkeling op deze soorten zijn en of een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek.

De snelle lezer kan volstaan met het lezen van hoofdstuk 2 en de conclusie in Hoofdstuk 6.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de H.A. van Karnebeeklaan 7a te Eesveen. In de huidige situatie bevindt zich binnen het plangebied een erf. Er bevindt zich een karakteristieke schuur op het erf, een karakteristieke paardenschuur en nog twee andere schuren, namelijk de veldschuur en de bollenschuur. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een bosrijke omgeving (grotendeels EHS), afgewisseld met extensieve landbouw. In *Afbeelding 2* zijn enkele foto's opgenomen van het plangebied.

Afbeelding 2: enkele foto's van het plangebied. De eerste foto is van de karakteristieke Schuur. Rechts daarvan is de veldschuur. Linksonder staat de karakteristieke paardenschuur. Rechts daarvan is een foto van de bollenschuur.

2.2 Voorgestane ontwikkeling

Het voornemen is om de bestaande bollenschuur op het erf te slopen (zie Afbeelding 3, rood omcirkeld). De veldschuur (blauw omcirkeld) zal ongeveer 5 meter ingekort worden. De karakteristieke schuur en paardenschuur zullen behouden blijven. Op de locatie van

de bollenschuur zal een woonhuis gebouwd worden. Voor de inrichting van het terrein zal nog een inrichtingsschets gemaakt worden. De plassen die te zien zijn in Afbeelding 3 zijn in de huidige situatie niet meer aanwezig. De planning is om de sloop in de maand januari 2014 uit te voeren.

Afbeelding 3: de te onderzoeken schuren, rood omcirkeld is de bollenschuur en blauw omcirkeld is de in te korten veldschuur.

3

NATUURWETGEVING

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen. en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van het ministerie van Economische Zaken: www.drloket.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe').

De wet beschermt:

- Enkele vaatplanten
- Bijna alle zoogdieren
- Alle vogels
- Alle reptielen
- Alle amfibieën
- Enkele vissen
- Enkele ongewervelde (insecten en weekdieren)

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet)
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet),
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet)
- vogels
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd

Licht Bescherming Zwaar		Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
	niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels	Gedragscode of Ontheffing	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragscode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 1 Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en hollen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Figuur 1 geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Rode lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Een vermelding op een Rode Lijst geeft dus een indicatie over hoe het een soort vergaat, het is geen indicatie over de zeldzaamheid. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken. In totaal zijn 18 Rode Lijsten aanwezig waarop 3363 soorten zijn vermeld. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. Binnen deze rapportage wordt alleen ingegaan op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet en worden Rode Lijst-soorten in principe niet aangehaald.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs en professionals zetten op deze websites natuurwaarnemingen. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door , ecologisch adviseur bij Eelerwoude uitgevoerd op 21-11-2013 bij 6°C en windkracht 3. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5

BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen binnen het plangebied. Rondom de bollenschuur is een verharding aanwezig van beton en klinkers. De plassen op Afbeelding 3 zijn in de huidige situatie dichtgemaakt en het huidige terrein is braakliggend, waarbij de nieuwe vegetatie nog moet beginnen. Er worden dan ook geen beschermde plantensoorten verwacht in de directe nabijheid van de schuren.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden gezien de groeiplaatsomstandigheden op het erf ook niet verwacht.

Conclusie flora: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor flora is niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In en rond het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: Laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, franjestaart, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en tweekleurige vleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paar- en/of baltsverblijfplaats.
- Winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In de schuren waaraan werkzaamheden worden verricht worden geen verblijfplaatsen verwacht van vleermuizen. De schuren bestaan uit damwand waarbij er geen kieren aanwezig zijn. Tevens is de in te korten veldschuur een open schuur zonder spouw of dakisolatie. De te slopen bollenschuur heeft alleen ruimte tussen het dak en de isolatie waar een vleermuis tussen zou kunnen. Deze ruimte is echter niet vorstvrij en warmt in de zomer zeer sterk op. Daardoor is deze niet geschikt voor vleermuizen. In de karakteristieke schuur en paardenschuur worden is het wel waarschijnlijk dat er verblijfplaatsen aanwezig zijn, echter hier zullen geen werkzaamheden verricht worden. Dit zijn namelijk beide gebouwd op een traditionele bouwwijze, waarbij er veel mogelijkheden zijn voor vleermuizen. Tevens gaf de beheerder aan dat hij hier wel vleermuizen uit heeft zien vliegen.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied is redelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen door de aanwezige besloten 'kamerstructuur'. De omgeving is eveneens zeer geschikt als foerageergebied, ondermeer het gehele landgoed de Eese.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen zoals houtsingels om zicht langs te verplaatsen. De schuren maken geen deel uit van een lijnvormig element en er worden geen vliegroutes verwacht in het plangebied; de singels rond het plangebied zouden gebruikt kunnen worden als vliegroute. Echter in de omgeving zijn zeer veel alternatieven voorhanden die geschikt kunnen zijn als vliegroute.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Met betrekking tot foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen zal de herinrichting, mits wordt voldaan aan een aantal voorwaarden, geen effect hebben op de functionaliteit van het gebied als zodanig.

Voorwaarden om het gebied tijdens en na de inrichting te laten functioneren als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen zijn:

- Handhaven van bomen
- Werkzaamheden uitsluitend overdag uitvoeren (m.n. in actieve periode van vleermuizen- april t/m november)
- Geen (extra) verlichting aanbrengen.

Indien blijkt dat aan één of meer van de genoemde voorwaarden niet voldaan kan worden, is nader onderzoek naar het gebruik door vleermuizen noodzakelijk. Aan de hand van dit nader onderzoek kan dan bepaald worden of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Conclusie vleermuizen: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn sporen aangetroffen van mol. Deze soort staat op tabel 1 van de Flora- en faunawet. Verder kunnen de volgende algemene zoogdieren binnen het plangebied voorkomen zoals: egel, mol, konijn, vos, haas, ree en algemene (spits) muizensoorten.

In de omgeving is eveneens het voorkomen van waterspitsmuis, otter, boommarter, steenmarter, das, eekhoorn bekend (zoogdierverspreking.nl). De waarnemingen zijn vermoedelijk afkomstig uit nabijgelegen natuurgebieden. In de schuren zijn geen sporen aangetroffen van steenmarter en de andere soorten komen niet voor in gebouwen. In de veldschuur die ingekort zal worden is in de huidige situatie hooi aanwezig wat dient als voer voor de paarden. Het hooi zal verwijderd worden voordat er met de werkzaamheden gestart zal worden. Als het hooi verwijderd is, wordt er verwacht dat er daarna geen (beschermde) zoogdiersoorten gebruik zullen maken van de schuren.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft. Als het hooi verwijderd wordt voor de aanvang van de werkzaamheden is een ontheffing Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

Conclusie: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet van toepassing voor grondgebonden zoogdieren.

5.3 Vogels

Onder andere de volgende vogelsoorten zijn in en rondom het plangebied aangetroffen: koolmees, pimpelmees, spreeuw en huismus. Daarnaast kunnen ook andere (bos)vogelsoorten in het plangebied voorkomen. Er zijn enkele mogelijke plekken in en om de schuren aanwezig voor vogels om te broeden. Spreeuw, koolmees en pimpelmees vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' (zie kader).

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. De soorten uit categorie 5 vragen om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Nesten van categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Op het erf zijn huismussen aangetroffen, welke mogelijk zouden kunnen broeden in het plangebied. De schuren zijn beide niet geschikt voor huismus om te broeden, aangezien beide schuren een golfplaatdak hebben en de plaatsen waar nog mogelijk een nest gebouwd zou kunnen worden erg in de tocht staan. Volgens de beheerder broeden er jaarlijks wel veel huismussen in de karakteristieke schuur, welke in de huidige situatie behouden blijft. Er is dus voldoende alternatief in de nabije omgeving voor de huismus. In de te verbouwen veldschuur is een kerkuilenkast aanwezig. Het is niet bekend of hierin gebroed wordt.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn, of als het werkterrein voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt is gemaakt voor vogels om te broeden. In de te slopen en in de in te korten veldschuur zijn wel enkele locaties aanwezig waar vogels mogelijk kunnen gaan broeden.

Categorie 5

Leefgebied blijft voor deze soorten afdoende voorhanden. Ook na inrichting van het plangebied kunnen deze soorten naar verwachting weer gebruik maken van het plangebied. Compenserende maatregelen, nader onderzoek of het aanvragen van een

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

onthefing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. In de te slopen of te verbouwen schuren zijn echter geen verblijfplaatsen van soorten waargenomen met een jaarrond beschermde verblijfplaats, met uitzondering van de kerkuilenkast. Deze zal verplaatst worden binnen de schuur. Dit zal in overleg gedaan worden met de plaatselijke kerkuilenwerkgroep. Het verplaatsen van een kerkuilenkast binnen hetzelfde gebouw, is niet te beschouwen als een overtreding van de Flora- en faunawet mits dit door een ter zake deskundige wordt uitgevoerd buiten de broedperiode van de kerkuil. De kerkuilenwerkgroep is volgens de richtlijnen van het Ministerie van EZ aan te merken als ter zake deskundige.

Aanbevelingen

Geadviseerd wordt om de nieuwe woning geschikt te maken voor huismussen. Dit kan door bijvoorbeeld vogelvides te realiseren in de nieuwbouw woning. Het aanbrengen van zgn. 'vogelvides' in de nieuwbouw is een maatregel die op een aantal plaatsen al met succes is toegepast. Essentieel is ook dat in de omgeving van de nestlocaties voldoende dekking aanwezig is in de vorm van dichte bosschages met voldoende voedsel.

Conclusie vogels: indien rekening wordt gehouden met het broedseizoen en dat de verplaatsing van de kerkuilenkast door een ter zake deskundige wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen is een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek naar vogels niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Strikt beschermde amfibieënsoorten, zoals poelkikker, heikikker, rugstreeppad, kamsalamander, boomkikker zijn wel bekend in de omgeving, maar worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Er zijn geen waterelementen aanwezig en het terrein is voornamelijk verhard. Verharding is niet geschikt als landbiotoop. Gezien de aard van de werkzaamheden en het habitat worden er geen effecten verwacht op beschermde amfibieën.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. In de omgeving van het plangebied komen levendbarende hagedis, adder, ringslang, hazelworm en gladde slang voor. Verwacht wordt dat deze geen gebruik maken van het plangebied, aangezien stenig substraat geen geschikt habitat is voor deze soorten.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting niet leiden tot verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën en reptielen. Er is geen geschikt habitat aanwezig in het plangebied. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk. De sloop van de bollenschuur zal naar waarschijnlijkheid plaatsvinden in januari 2014, dit is een zeer goede tijd, aangezien reptielen en amfibieën in winterrust zijn.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor amfibieën en reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Vissen

Voorkomen en functie

Uit de omgeving is de beschermde kleine modderkruiper bekend. In het plangebied zijn geen watervoerende elementen (sloten, poelen, enz) aanwezig. Derhalve ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde vissen verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vissen niet noodzakelijk.

5.6 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE EN VERVOLG

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels.

6.1 Licht beschermde soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

6.2 Rekening houden met vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord, of als het werkterrein voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt is gemaakt voor vogels om te broeden. De kerkuilenkast die aanwezig is, zal verplaatst moeten worden binnen het plangebied in overleg met de plaatselijke kerkuilenwerkgroep.

² In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

6.3 Zorgplicht

In het kader van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen.
- Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.
- Het hooi zal verwijderd moeten worden voordat de werkzaamheden plaats gaan vinden.

6.4 Aanbeveling

Geadviseerd wordt om de nieuwe woningen geschikt te maken voor huismussen. Dit kan door bijvoorbeeld vogelvides te realiseren in de nieuwbouw woningen. Het aanbrengen van zgn. 'vogelvides' in de nieuwbouw is een maatregel die op een aantal plaatsen al met succes is toegepast. Essentieel is ook dat in de omgeving van de nestlocaties voldoende dekking aanwezig is in de vorm van dichte bosschages met voldoende voedsel.

Figuur 2 Voorbeeld van een vogelvide voor de huismus (Bron: Vogelbescherming, Nederland).

6.5 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986). *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Kadaster (2011). *Topografische Kaart Nederland - 1:25.000*. Emmen, Kadaster.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004). *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.

Natura 2000: - www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl

- www.ravon.nl

- www.libellennet.nl

Waarnemingen: - www.waarneming.nl

- www.telmee.nl